

Näringsdepartementet

Enheten för Regional tillväxt och EU:s
sammanhållningspolitik

Patrik Johansson

Kansliråd

Ank. 08-405 57 19

patrik.johansson@regeringskansliet.se

Maria Nordh

**Arbetsprogram för Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft
under perioden 2016–2018**

**Dialog och samverkan för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft mellan
regeringen och aktörer med uppgifter i det regionala tillväxtarbetet**

Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 är en mötesplats för dialog och samverkan mellan regeringen och regionala aktörer med uppgifter i det regionala tillväxtarbetet.¹ I forumet involveras även statliga myndigheter och vid behov andra berörda aktörer och organisationer. Enligt regeringsbeslutet om Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015-2020 ska ett arbetsprogram för forumet tas fram.

Dialogen i forumet tar sin utgångspunkt i *En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020*, som regeringen beslutade om den 9 juli 2015 (N2015/5297/RT). Syftet med forumet är att föra en kontinuerlig dialog om långsiktiga och strategiska frågor av betydelse för en hållbar regional tillväxt och attraktionskraft. Ett regionalt tillväxtarbete som sträcker sig över administrativa gränser och sektorsområden är en viktig förutsättning för alla regioners potential att kunna utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt. Det kräver samverkan och samordning mellan politikområden och olika aktörer på lokal, regional och nationell nivå. Genom ökade möjligheter till dialog, samverkan, lärande och kunskapsspridning kan det regionala tillväxtarbetet bli mer effektivt, resultatriktat och långsiktigt hållbart.

Forumet omfattar dialog och samverkan på både politisk nivå, *Politikerforum*, och tjänstemannanivå, *Tjänstemannaforum*.

¹ Regeringen inrättade Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft genom ett regeringsbeslut den 4 juni 2015 (N2015/4609/RT).

Om arbetsprogrammet

Arbetsprogrammet för forumet ska:

- utgöra ett ramverk för mötena på både politisk nivå och tjänstemannanivå,
- ge en överblick över vilka ämnen som ska prioriteras på respektive möten och
- vilka andra områden och arbetssätt etc. som särskilt bör utvecklas samt
- bidra till att samordna mötena med aktuella nationella och regionala processer.

Ett arbetsprogram skapar långsiktighet i arbetet med frågor som rör regional tillväxt och attraktionskraft. Arbetsprogrammet är ett arbetsmaterial och en informell överenskommelse som sluts vid politikerforum.

Frågor i programmet kan vid behov flyttas i tid eller strykas om de inte längre är relevanta. Helt nya frågor ska också kunna föras upp på agendan. Vid varje möte finns dessutom en stående punkt ”Öppet forum” där ledamöterna med kort varsel har möjlighet att lyfta frågeställningar för diskussion.

Det första arbetsprogrammet för perioden 2015–2020 behandlades i politikerforum våren 2015. Detta är den första revideringen. En ny revidering av arbetsprogrammet ska genomföras hösten 2017.

Arbetsformer för forumet

Forumet erbjuder en möjlighet för regionala företrädare att regelbundet föra dialog med regeringen (Politikerforum) respektive Regeringskansliet (Tjänstemannaforum) samt statliga myndigheter om frågor av betydelse för regional tillväxt och utveckling. Regionala företrädare, statsråd, statssekreterare och tjänstemän inom Regeringskansliet bjuds regelbundet in, liksom relevanta myndigheter vid behov.

Forumet är inte beslutande i formell mening, men bidrar till ökad flernivåsamverkan och bidrar därigenom till nya initiativ och utveckling av politiken på såväl nationell som regional nivå. För att få till en bra dialog är det centralt att såväl regional som nationell nivå ges utrymme i forumet och att alla parter är aktiva.

Både Politikerforum och Tjänstemannaforum genomförs fyra gånger per år och de genomförs i nära anslutning till varandra. Vanligtvis genomförs Tjänstemannaforum cirka två veckor innan Politikerforum.

Mötena i Tjänstemannaforum ska kunna fungera som en plattform där olika frågeställningar från den politiska dialogen kan vidareutvecklas men ska, när så är relevant, även kunna verka förberedande för den politiska diskussionen.

För statliga myndigheter med uppdrag att medverka i det regionala tillväxtarbetet, liksom andra relevanta statliga myndigheter, ska forumet utgöra en viktig arena för dialog och samverkan med den regionala nivån.

Koppling till arbetsgrupper, nätverk, dialoger m.m.

Befintliga arbetsgrupper, nätverk och dialoger etc. som bedöms relevanta för det regionala tillväxtarbetet kopplas på olika sätt till forumet. Ibland formellt, ibland mer löst och informellt. Dessa kan också ha olika ägare. Denna koppling är viktig för att få ett bättre underlag och mer genomarbetade frågeställningar till forumet, men det bidrar även till kunskapsspridning och lärande.

Forumet ska samverka med andra forum som regeringen och Regeringskansliet har inom olika politikområden med betydelse för en hållbar regional tillväxt. Det är även viktigt att, när så är relevant, stärka kopplingen mellan forumet och olika nationella program, samverkansprojekt, erfarenhetsutbyten och läroprojekt inom Reglab etc.

Exempel på befintliga arbetsgrupper, nätverk och dialoger etc. inom regional tillväxt:

- Analysgrupp för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2014-2020²
- Nätverk för Regional-Nationell-Dialog inom Forsknings- och Innovationsfrågor (RND-FOI)
- Kompetensförsörjningsdagarna
- Tillgänglighetsgruppen
- Regionalt nätverk för bioekonomi
- Centralt samordningsforum
- Regionernas politiska åttamannagrupp för den framtida sammanhållningspolitiken

Forumet kan även komma att omfatta nya tematiska arbetsgrupper, nätverk och dialoger, som vid behov tillsätts för en kortare eller längre period för olika frågor av strategisk betydelse för det regionala tillväxtarbetet.

Analysgruppen som Regeringskansliet (Näringsdepartementet) samordnar inom ramen för den regionala tillväxtpolitiken ska bl.a. vara en resurs som kan bidra med analysunderlag till forumet.

² Inrättat genom regeringsbeslut (dnr N2014/2503/RT). Analysgruppen samordnas av Näringsdepartementet, Enheten för regional tillväxt och EU:s sammanhållningspolitik.

Forumet ska i relevanta delar samordnas med övervakningskommittéerna, särskilt för de nio regionalfondsprogrammen respektive de territoriella programmen.

Ansvar för planering, genomförande och kanslifunktion

Näringsdepartementet, Enheten för regional tillväxt och EU:s sammanhållningspolitik (N/RTS), ansvarar för planering och genomförande av Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft. Ansvarig för arbetet med forum är Patrik Johansson, patrik.johansson@regeringskansliet.se.

Tillväxtverket har i uppdrag att utgöra ett kansli som löpande ska stödja arbetet med forumet.³ Kontakt sker genom Forum@tillvaxtverket.se. Uppdraget genomförs i samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Kansliet har bl.a. till uppgift att:

- förbereda och ta fram relevanta underlag samt organisera och dokumentera möten,
- säkerställa samordning mellan berörda arbetsgrupper, nätverk och andra relevanta aktörer och arbetet inom forumet, samt
- sprida kunskaper från arbetet i forumet och relevanta arbetsgrupper, nätverk osv. både externt och till ledamöterna i forumet.

Kanslifunktionen ska på detta sätt bidra till ett effektivt genomförande av den regionala tillväxtpolitiken samt en samordnad dialog och erfarenhetsutbyte mellan aktörer på nationell och regional nivå.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) genomför förmöten med de politiska ledamöterna inför varje Politikerforum. De anordnar även möten, Regional Kontakt, med de ledamöter i Tjänstemannaforum som kommer från politiska organisationer.

Deltagande i forumet

Politikerforum

Politikerforum leds av statssekreterare Elisabeth Backteman, Näringsdepartementet. Statsråden samt övriga statssekreterare bereds möjlighet att delta utifrån de frågor som behandlas. Statliga myndigheter och vid behov andra berörda aktörer och organisationer bjuds in

³ Uppdrag att inrätta ett kansli till Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 (N2015/4609/RT delvis).

beroende på vilka frågor som behandlas. Generaldirektören för Tillväxtverket deltar regelbundet.

Följande erbjuds möjlighet att delta som ledamöter vid den politiska dialogen inom forumet:

- Representanter från samverkansorganet eller landstinget i respektive län som har det regionala utvecklingsansvaret samt Gotlands kommun som också har det regionala utvecklingsansvaret.
- Representanter från landstingen i Norrbottens-, Västernorrlands-, Västmanlands- och Stockholms län.
- Representanter från kommunförbunden i Norrbottens-, Västernorrlands- och Stockholms län samt Västmanlands Kommuner och Landsting.
- Representanter från de länsstyrelser som innehar det regionala utvecklingsansvaret, dvs. Norrbottens-, Västernorrlands-, Västmanlands- och Stockholms län.
- Representanter från Sveriges Kommuner och Landsting, beredningen för tillväxt och regional utveckling.

För de organ för vilka det finns politiskt valda representanter kan *högst två ledamöter* utses från det valda organet. Regeringen ser gärna att representanter från både *majoriteten och från oppositionen* deltar.

I Norrbottens-, Västernorrlands-, Västmanlands- och Stockholms län, där länsstyrelsen har det regionala utvecklingsansvaret, bereds respektive *landshövding* möjlighet att delta i forumet.

Tjänstemannaforum

Tjänstemannaforum leds av det departementsråd som ansvarar för regionala tillväxtfrågor inom Regeringskansliet (Näringsdepartementet). Övriga tjänstemän inom Regeringskansliet bereds möjlighet att delta utifrån de frågor som behandlas. Statliga myndigheter och vid behov andra berörda aktörer och organisationer bjuds in beroende på vilka frågor som behandlas. Avdelningschef från Tillväxtverket deltar regelbundet.

Följande erbjuds möjlighet att delta som ledamöter vid dialogen på tjänstemannanivå inom forumet:

- Regiondirektörer (eller motsvarande) från samverkansorganet eller landstinget i respektive län som har det regionala utvecklingsansvaret samt Gotlands kommun som också har det regionala utvecklingsansvaret.
- Direktörer (eller motsvarande) med ansvar för regionala tillväxtfrågor från landstingen i Norrbottens-, Västernorrlands-, Västmanlands- och Stockholms län.
- Direktörer (eller motsvarande) med ansvar för regionala tillväxtfrågor från kommunförbunden i Norrbottens-,

Västernorrlands- och Stockholms län samt Västmanlands Kommuner och Landsting.

- Länsråd från de länsstyrelser som innehar det regionala utvecklingsansvaret, dvs. Norrbottens-, Västernorrlands-, Västmanlands- och Stockholms län.
- Länsråd från de länsstyrelser som hanterar regionala företagsstöd, dvs. Blekinge-, Dalarna-, Sörmland-, Uppsala-, Värmland- och Västerbottens län.

Deltagandet ska motsvara *högst en ledamot* per organisation.

Till följd av den ändrade ansvarsfördelning som kan träda ikraft i vissa län den 1 januari 2017 så kommer ett beslut om förändringar av deltagandet att tas under hösten.

Möten och inriktning 2016–2018

Dialogen inom forumet tar sin utgångspunkt i *En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015-2020*. Under perioden 2016–2018 ska fokus vara på:

- de *sambällsutmaningar och möjligheter* som beskrivs i strategin, bl.a. hållbarhetsfrågorna,
- de fyra prioriteringar som regeringen pekat ut för den regionala tillväxtpolitiken, *Innovation och företagande, Attraktiva miljöer och tillgänglighet, Kompetensförsörjning* och *Internationellt samarbete* samt på
- *ett resultatinriktat genomförandet av den regionala tillväxtpolitiken och kunskapsbaserad politikutveckling*, exempelvis i form av verktyg, utvecklad styrning, resultatfokus, uppföljning, analys och lärande.

I bilaga 1 redovisas

- Datum för Politikerforum och Tjänstemannaforum 2016 fram till och med sommaren 2018 samt
- föreslagna ämnen för dessa möten 2016–2017.

Genomförandet av forumet

En arbetsgrupp har bildats med ordförande statsekreterare Elisabeth Bacteman samt fem ledamöter från Politikerforum. Arbetsgruppen sammanträder inför varje Politikerforum och diskuterar hur mötesformerna kan utvecklas. Det som gruppen kommer fram till tas om hand i det löpande arbetet med att utveckla forumet.

Under perioden 2016–2017 fortsätter arbetet med att förbättra samordningen mellan Politikerforum och Tjänstemannaforum. Även arbetet med att stärka kopplingarna mellan å ena sidan Politikerforum och Tjänstemannaforum och å andra sidan de arbetsgrupper, nätverk och dialoger etc. som bedöms relevanta för det regionala tillväxtarbetet

kommer att fortsätta. Det är även viktigt att finna bra former för regelbunden återkoppling om ämnen och processer som har varit uppe vid tidigare forum. Dessutom måste deltagarna i Politikerforum och Tjänstemannaforum utveckla hur de förbereder sig inom sina respektive organisationer och hur de återför det som har diskuterats under mötena.

*Bilaga 1 Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft
–ämnen 2016–2017 samt datum 2016 – 2018*

Tjänstemannaforum	Politikerforum
<p>Återkommande ämnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktuellt inom Näringsdepartementet • Sammanhållningspolitiken, exempel på delfrågor: <ul style="list-style-type: none"> – Den framtida sammanhållningspolitiken, inkl. den sjunde sammanhållningsrapporten – Genomförandet av programperioden 2014-2020 – Framstegsrapporter PÖ – Fondsamordningsrapport – Strategiska frågor och info från ÖK – m.m. • Integration • Regeringens samverkansprogram för nya sätt att möta samhällsutmaningar • Budgetproposition. (Sept. varje år.) • Styrning: mer verksamhetsnära frågor kopplat till villkorsbeslut och uppföljning av det regionala tillväxtarbetet 	<p>Återkommande ämnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktuellt inom Näringsdepartementet • Sammanhållningspolitik, exempel på delfrågor: <ul style="list-style-type: none"> – Den framtida sammanhållningspolitiken, inkl. den sjunde sammanhållningsrapporten – Genomförandet programperioden 2014 – 2020 – Framstegsrapporter PÖ – Fondsamordningsrapport – Strategiska frågor och info från ÖK – m.m. • Integration • Regeringens samverkansprogram för nya sätt att möta samhällsutmaningar • Budgetproposition. (Sept. varje år.)
<p>9 sept 2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompetensförsörjning – information från A och U-dep om aktuella processer med bäring på regional nivå. • Ansvar och roller – Indelningskommittén, delredovisning och fortsatt arbete • Miljö, klimat och energi – energifrågorna och koldioxidsnål ekonomi i regionalfondsprogrammen • Livsmedelsstrategin – propositionen och fortsatt arbete 	<p>23 sept 2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ansvar och roller – Indelningskommittén, delredovisning och fortsatt arbete • Miljö, klimat och energi – energifrågorna och koldioxidsnål ekonomi i regionalfondsprogrammen • Livsmedelsstrategin – propositionen och fortsatt arbete • Ett nationellt skogsprogram för Sverige • Politikutveckling – EU:s framtida jordbrukspolitik • Sammanhållningspolitiken • Attraktiva miljöer och tillgänglighet – bostadsfrågor

<ul style="list-style-type: none"> • Ett nationellt skogsprogram för Sverige 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktuella frågor <ul style="list-style-type: none"> - Statskontorets uppdrag om ökat resultatfokus - Lokalisering av statliga myndigheter - Östersjöstrategin - Samverkansprogrammen
<p>18 nov 2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrning – analys och lärande • Ansvar och roller – myndigheters medverkan i tillväxtarbetet • Kompetensförsörjning – riktlinjer för regionalt kompetensförsörjningsarbete • Kompetensförsörjning – valideringsdelegationen • Innovation och företagande – Smart industri, FoI-prop., besöksnärlingsforum. • Attraktiva miljöer och tillgänglighet <ul style="list-style-type: none"> - infrastruktur - uppdraget om stärkt lokal attraktionskraft - bostadsfrågor • Internationellt samarbete – Interreg • Politikutveckling– Tillväxtverkets uppdrag om Landsbygdsperspektivet i RUS. 	<p>2 dec 2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ansvar och roller – Myndigheternas medverkan • Kompetensförsörjning – riktlinjer för regionalt kompetensförsörjningsarbete • Kompetensförsörjning – valideringsdelegationen • Attraktiva miljöer och tillgänglighet <ul style="list-style-type: none"> - transportinfrastruktur - uppdraget om stärkt lokal attraktionskraft - bredband • Internationellt samarbete – Interreg • Innovation och företagande – Smart industri, FoI-prop., besöksnärlingsforum. • Politikutveckling– Tillväxtverkets uppdrag om Landsbygdsperspektivet i RUS.
<p>10 feb 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ansvar och roller – Indelningskommittén • Politikutveckling – landsbygdskommitténs slutbetänkande • Lärande och uppföljning <ul style="list-style-type: none"> - Statskontorets uppdrag om ökat resultatfokus - OECD Monitoring Review • Innovation och företagande <ul style="list-style-type: none"> - Exportstrategin - Livsmedelsstrategin • Kompetensförsörjning – Statligt åtagande för en väl fungerande 	<p>24 feb 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ansvar och roller – Indelningskommittén • Politikutveckling – Landsbygdskommitténs slutbetänkande • Lärande och uppföljning <ul style="list-style-type: none"> - Statskontorets uppdrag om ökat resultatfokus - OECD Monitoring review • Attraktiva miljöer och Tillgänglighet – transportinfrastruktur • Kompetensförsörjning – Statligt åtagande för en väl fungerande

arbetsmarknad	arbetsmarknad <ul style="list-style-type: none"> • Innovation och företagande – Livsmedelsstrategin
12 maj 2017 <ul style="list-style-type: none"> • Miljö, klimat, energi • Kompetensförsörjning – riktlinjer för regionalt kompetensförsörjningsarbete • ... 	19 maj 2017 <ul style="list-style-type: none"> • Miljö, klimat, energi • Kompetensförsörjning – riktlinjer för regionalt kompetensförsörjningsarbete • ...
22 sept 2017 <ul style="list-style-type: none"> • Ansvar och roller – Indelningskommittén • ... 	6 okt 2017 <ul style="list-style-type: none"> • Ansvar och roller – Indelningskommittén • Attraktiva miljöer och tillgänglighet – transportinfrastruktur • ...
17 nov 2017 <ul style="list-style-type: none"> • Politikutveckling – Landsbygds politik • ... 	1 dec 2017 <ul style="list-style-type: none"> • Politikutv. – Landsbygds politik • ...
9 feb 2018 (Ämnen slås fast sommaren 2017 när nytt arbetsprogram tas fram.)	23 feb 2018 (Ämnen slås fast sommaren 2017 när nytt arbetsprogram tas fram.)
18 maj 2018 (Ämnen slås fast sommaren 2017 när nytt arbetsprogram tas fram.)	27 april 2018 (Ämnen slås fast sommaren 2017 när nytt arbetsprogram tas fram.)
Ej fastslaget när... <ul style="list-style-type: none"> • Ansvar och roller – övriga frågor • Innovation – Smart specialisering, Bioekonomi, m.m. • Politikutv. – Framtida CAP • Attraktiva miljöer – Bredband, digitalisering, samhällsplanering • Utvecklad styrning och uppföljning • Regionalt ledarskap • Jämställd regional tillväxt • Internationellt samarbete – Övrigt • Inkluderande tillväxt – barn och unga • Kulturens roll för tillväxt 	Ej fastslaget när... <ul style="list-style-type: none"> • Ansvar och roller – övriga frågor • Innovation – Smart specialisering, Bioekonomi, m.m. • Politikutv. – Framtida CAP • Attraktiva miljöer – Bredband, digitalisering, samhällsplanering • Utvecklad styrning och uppföljning • Regionalt ledarskap • Jämställd regional tillväxt • Internationellt samarbete – Övrigt • Inkluderande tillväxt – barn och unga • Regionala utvecklingsdialoger • Kulturens roll för tillväxt